LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

DUNYODA O‘LIM JAZOSINING BEKOR QILINISHI: TARIX VA HOZIRGI HOLAT

Malikova Visola Adham qizi

Toshkent davlat yuridik universiteti Biznes huquqi va sud himoyasi fakulteti talabasi

Elektron pochta: ilmiyizlanuvchi@gmail.com

Annotatsiya. *Maqolada dunyoda o‘lim jazosining bekor qilinishi tarixi va uning hozirgi holati qiyoslanadi va tarixiy metodlar asosida tahlil qilinadi. Dastlab o‘lim jazosiga qarshi g‘oyalarning shakllanishi, shuningdek, adabiyot va ma’rifatparvarlik ta’limotlarining ushbu jarayondagi o‘rni yoritiladi. Keyin xalqaro huquq hujjatlari va davlatlarning o‘lim jazosini bekor qilish bosqichlari ko‘rib chiqiladi. Maqolada ushbu holat tahlil qilinib, O‘zbekiston tajribasi ham yoritiladi hamda xulosalar beriladi.*

Kalit so‘zlar: *o‘lim jazosi, adabiyot va ma’rifatparvarlik, xalqaro huquq, qiyosiy huquqshunoslik, O‘zbekiston.*

ОТМЕНА СМЕРТНОЙ КАЗНИ В МИРЕ: ИСТОРИЯ И СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ

Маликова Висола Адхам кизи

Студентка факультета бизнес-права и судебной защиты Ташкентского государственного юридического университета

Электронная почта: ilmiyizlanuvchi@gmail.com

Аннотация. В статье рассматриваются история отмены смертной казни в мире и её современное состояние; они сопоставляются и анализируются на основе исторических методов. Сначала освещается формирование идей против смертной казни, а также роль литературы и учения эпохи

LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

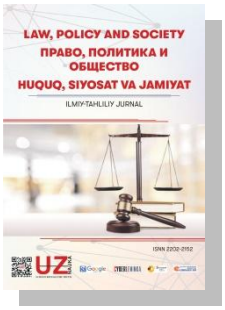

Просвещения в этом процессе. Затем рассматриваются международно-правовые документы и этапы отмены смертной казни государствами. В статье анализируется данная ситуация, освещается опыт Узбекистана и формулируются выводы.

Ключевые слова: смертная казнь, литература и просвещение, международное право, сравнительное правоведение, Узбекистан.

ABOLITION OF THE DEATH PENALTY IN THE WORLD: HISTORY AND CURRENT STATE

Malikova Visola Adham qizi
Student, Faculty of Business Law and Judicial Protection, Tashkent State University of Law
E-mail: ilmiyizlanuvchi@gmail.com

Abstract. The article compares the history of the abolition of the death penalty in the world and its current state and analyzes them on the basis of historical methods. First, the formation of ideas against the death penalty is examined, together with the role of literature and the teachings of the Enlightenment in this process. Then international legal instruments and the stages by which states abolished the death penalty are reviewed. The article analyzes this situation, covers the experience of Uzbekistan, and presents conclusions.

Keywords: death penalty, literature and Enlightenment, international law, comparative law, Uzbekistan.

KIRISH. O‘lim jazosi insoniyat tarixidagi eng qadimiy va eng ko‘p bahs uyg‘otgan jazo turlaridan biridir. Davlat tomonidan inson hayotidan mahrum

LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

qilishning adolatliligi masalasi asrlar davomida falsafa, adabiyot va huquq sohalarida muhokama qilinib kelgan. Bugungi kunda dunyo davlatlarining aksariyati o‘lim jazosini qonunchilikda yoki amalda bekor qilgan bo‘lsa-da, ayrim mamlakatlarda u hamon qo‘llanilmoqda. O‘zbekiston ham 2008-yil 1-yanvardan boshlab o‘lim jazosini bekor qilgan davlatlar qatoriga kirgan. Shu bois o‘lim jazosini bekor qilish jarayonining tarixiy ildizlari, xalqaro-huquqiy asoslari va hozirgi holatini o‘rganish dolzarb ahamiyatga ega. Maqolaning maqsadi ushbu jarayonning asosiy bosqichlarini tahlil qilish va O‘zbekiston tajribasini dunyo tajribasi bilan qiyoslashdan iborat.

ASOSIY QISM (MUHOKAMA VA NATIJA). Adabiyotlar tahlili. 1. O‘lim jazosiga qarshi g‘oyalarning shakllanishi va ma’rifatparvarlik ta’limotining ta’siri. O‘lim jazosini bekor qilish g‘oyasi birdaniga shakllanmagan, balki uzoq tarixiy, falsafiy va ijtimoiy jarayonlar natijasida rivojlangan. Qadimgi davrlardayoq inson hayotini davlat tomonidan olib qo‘yishning adolatliligi yuzasidan turli qarashlar mavjud bo‘lgan. Masalan, miloddan avvalgi 427-yilda Afina xalq yig‘inida Mitilena shahrining barcha voyaga yetgan erkaklarini qatl etish to‘g‘risidagi qarorni qayta ko‘rib chiqish masalasi muhokama qilingan. Bu holat o‘lim jazosiga nisbatan tanqidiy qarashlarning qadimiy ildizlarga ega ekanligini ko‘rsatadi.

Biroq o‘lim jazosiga qarshi tizimli huquqiy-falsafiy qarashlar, asosan, XVIII asr Yevropa ma’rifatparvarligi davrida shakllandi. Ushbu jarayonda italiyalik faylasuf va huquqshunos Chezare Bekkariya alohida o‘rin egallaydi. Uning 1764-yilda nashr etilgan “Jinoyatlar va jazolar haqida” asari jinoyat huquqi tarixida muhim burilish yasadi. Muallif davlatning jazolash vakolati chegaralangan bo‘lishi, jazo jinoyatning oldini olishga xizmat qilishi va inson sha’ni hamda qadr-

LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

qimmatiga zid bo‘lmasligi lozimligini ilgari surdi. Bekkariya o‘lim jazosining jinoyatchilikni kamaytirishdagi samaradorligini shubha ostiga qo‘yib, umrbod ozodlikdan mahrum qilish kabi muqobil jazolarni muhokama qildi. Uning qarashlari Yevropadagi huquqiy islohotlarga ta’sir ko‘rsatdi. Jumladan, 1786-yilda Toskana Buyuk Gersogligida o‘lim jazosi bekor qilinishi ma’rifatparvarlik g‘oyalarining amaliy huquqiy natijaga aylangan muhim misollaridan biri bo‘ldi.

Mazkur tarixiy jarayonda adabiyotning ham o‘ziga xos o‘rni mavjud. Adabiyot inson hayotidagi murakkab vaziyatlarni, jazoning ruhiy oqibatlarini va ijtimoiy adolatsizlikni badiiy obrazlar orqali namoyon etadi. Huquqiy hujjatlar muayyan normani belgilasa, badiiy asarlar uning inson taqdiriga qanday ta’sir qilishini ochib beradi.

Xususan, fransuz yozuvchisi Viktor Gyugo o‘z ijodida o‘lim jazosiga qarshi insonparvarlik g‘oyalarini ilgari surgan. Uning 1829-yilda chop etilgan “Mahkumning so‘nggi kuni” asarida o‘lim jazosiga hukm qilingan shaxsning qatl etilish arafasidagi ruhiy kechinmalari tasvirlangan. Asarda mahkumning qo‘rquvi, umidi, yashash istagi va insoniy iztiroblari orqali o‘lim jazosining shaxs hayotiga ta’siri yoritiladi.

Yozuvchining 1834-yilda nashr etilgan “Klod Gyu” qissasi ham ushbu mavzuda alohida ahamiyatga ega. Asarda kambag‘allik, ijtimoiy tengsizlik, qamoqxona sharoitlari va davlatning jazolash tizimi o‘rtasidagi munosabatlar tasvirlangan. Bosh qahramon Klod Gyuning taqdiri orqali muallif jinoyatning faqat individual xatti-harakat natijasi emas, balki ayrim hollarda murakkab ijtimoiy sharoitlar bilan ham bog‘liq ekanligini ko‘rsatishga intiladi.

Gyugo ijodining o‘lim jazosini bekor qilish tarixidagi ahamiyati shundaki, u muammoni faqat jinoyat va jazo munosabati doirasida emas, balki inson huquqlari,

LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

ijtimoiy mas’uliyat va adolat nuqtayi nazaridan yoritdi. Shu sababli uning asarlari o‘lim jazosiga qarshi jamoatchilik fikrining shakllanishiga hissa qo‘shgan adabiy manbalar sifatida baholanishi mumkin.

Tadqiqot metodologiyasi. Tadqiqotda tarixiy-huquqiy, qiyosiy-huquqiy va statistik tahlil usullaridan foydalanildi. Xalqaro huquqiy hujjatlar, O‘zbekiston Respublikasining normativ-huquqiy hujjatlari hamda Amnesty International tashkiloti hisobotidagi ma’lumotlar tahlil qilindi.

Natijalar. 2. O‘lim jazosini bekor qilish jarayonining xalqaro-huquqiy bosqichlari. XVIII–XIX asrlarda shakllangan ma’rifatparvarlik va insonparvarlik qarashlari keyinchalik davlatlarning jinoyat qonunchiligidagi islohotlar uchun asos bo‘ldi. 1865-yilda San-Marino, 1867-yilda Portugaliya, 1870-yilda Niderlandiya o‘lim jazosini bekor qilish yo‘lidan borgan dastlabki davlatlar qatoriga kirdi. XX asrda esa ushbu jarayon yanada kengayib, xalqaro huquqiy normalar darajasiga ko‘tarildi.

Ikkinchi jahon urushidan keyin inson huquqlarini xalqaro miqyosda himoya qilish tizimining shakllanishi o‘lim jazosiga munosabatni o‘zgartirdi. 1948-yil 10-dekabrda Birlashgan Millatlar Tashkiloti tomonidan qabul qilingan Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasining 3-moddasida har bir insonning yashash huquqi e’tirof etildi [1]. Deklaratsiyaning 5-moddasida esa hech kim qiynoqqa solinishi yoki shafqatsiz, g‘ayriinsoniy yoxud qadr-qimmatni kamsituvchi muomala va jazoga duchor etilmasligi belgilandi [1].

1966-yilda qabul qilingan Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risidagi xalqaro paktning 6-moddasi yashash huquqini himoya qilishga bag‘ishlangan [2]. Mazkur modda o‘lim jazosini saqlab qolgan davlatlar uchun uning qo‘llanishiga

Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

muayyan cheklovlar belgilaydi va ushbu jazoni bekor qilishga to‘sqinlik qilmaydi [2].

1989-yil 15-dekabrda BMT Bosh Assambleyasi tomonidan Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risidagi xalqaro paktning o‘lim jazosini bekor qilishga qaratilgan Ikkinchi fakultativ protokoli qabul qilindi [3]. Ushbu protokol o‘lim jazosini bekor qilishni xalqaro shartnomaviy majburiyat darajasiga olib chiqdi. Unga qo‘shilgan davlatlar o‘z yurisdiksiyasi doirasida hech kimni qatl etmaslik va o‘lim jazosini bekor qilish uchun zarur choralarni ko‘rish majburiyatini oladi [3].

Yevropa mintaqasida ham o‘lim jazosini bekor qilishga qaratilgan huquqiy mexanizmlar shakllandi. Inson huquqlari bo‘yicha Yevropa konvensiyasining 6-sonli protokoli tinchlik davrida o‘lim jazosini bekor qilishni nazarda tutadi. 13-sonli protokol esa o‘lim jazosini barcha holatlarda, jumladan, urush yoki bevosita urush xavfi sharoitida ham bekor qilishga qaratilgan.

Shunday qilib, o‘lim jazosini bekor qilish jarayoni uchta asosiy bosqichda namoyon bo‘ladi: dastlab ma’rifatparvarlik va falsafiy qarashlarning shakllanishi, keyinchalik milliy qonunchilikdagi islohotlar hamda nihoyat xalqaro huquqiy majburiyatlarning vujudga kelishi.

3. Dunyoda o‘lim jazosining hozirgi holati: statistik va qiyosiy tahlil. XXI asrda o‘lim jazosini bekor qilish xalqaro inson huquqlari tizimining muhim yo‘nalishlaridan biri bo‘lib qolmoqda. Shu bilan birga, dunyo davlatlarining ushbu masalaga munosabati bir xil emas. Ayrim davlatlar o‘lim jazosini barcha jinoyatlar uchun bekor qilgan bo‘lsa, boshqalari uni faqat harbiy davr yoki boshqa favqulodda jinoyatlar uchun saqlab qolgan, ayrimlari esa uni hamon og‘ir jinoyatlar uchun qo‘llamoqda. Yana bir guruh davlatlarda esa o‘lim jazosi qonunchilikda mavjud bo‘lsa-da, amalda uzoq vaqt davomida ijro etilmaydi.

LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

Amnesty International tashkilotining 2025-yil bo‘yicha hisobotiga ko‘ra, yil yakuniga kelib 113 ta davlat o‘lim jazosini barcha jinoyatlar uchun qonuniy ravishda bekor qilgan [4]. O‘lim jazosini qonunchilikda yoki amaliyotda bekor qilgan davlatlarning umumiy soni esa 145 taga yetgan [4]. Biroq o‘lim jazosini amalda qo‘llash holatlari hamon mavjud. Tashkilot 2025-yilda dunyoning 17 ta davlatida kamida 2 707 ta qatl etish holatini qayd etgan [4]. Bu 2024-yildagi kamida 1 518 ta holatga nisbatan 78 foizga ko‘pdir [4]. Mazkur ko‘rsatkich 1981-yildan buyon qayd etilgan eng yuqori yillik natija hisoblanadi [4].

Ushbu statistik ma’lumotlar bir qarashda qarama-qarshi tendensiyani namoyon etadi: bir tomondan, o‘lim jazosini bekor qilgan davlatlar soni ortib bormoqda, ikkinchi tomondan, ayrim davlatlarda qatl etish ko‘rsatkichlari keskin oshmoqda.

Qayd etish lozimki, Amnesty International tomonidan e’lon qilingan raqamlar to‘liq global hisobni anglatmaydi. Xususan, Xitoyda amalga oshirilgan qatl etishlarning aniq soni davlat siri hisoblanganligi sababli umumiy statistikaga kiritilmagan [4]. Shu bois haqiqiy ko‘rsatkichlar hisobotda qayd etilgan raqamlardan yuqori bo‘lishi mumkin.

Tarixiy va qiyosiy tahlil shuni ko‘rsatadiki, o‘lim jazosini bekor qilish jarayoni barcha davlatlarda bir xil kechmagan. Ayrim davlatlarda u ma’rifatparvarlik islohotlari natijasida, boshqalarida esa xalqaro shartnomalar va konstitutsiyaviy o‘zgarishlar orqali amalga oshirilgan. Demak, mazkur jarayonda davlatning huquqiy an’analari, siyosiy-huquqiy tizimi va inson huquqlarini himoya qilishga oid yondashuvlari muhim omil bo‘lib xizmat qiladi.

Muhokama. 4. O‘zbekiston Respublikasida o‘lim jazosining bekor qilinishi va uning huquqiy ahamiyati. O‘zbekiston Respublikasida o‘lim jazosini

LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

bekor qilish mamlakat sud-huquq tizimini liberallashtirish va inson huquqlarini himoya qilishga qaratilgan muhim islohotlardan biri hisoblanadi. Mazkur jarayon birdaniga amalga oshirilmagan, balki jinoyat qonunchiligini bosqichma-bosqich takomillashtirish orqali shakllangan.

1990-yillarning oxiridan boshlab o‘lim jazosi qo‘llanilishi mumkin bo‘lgan jinoyatlar soni qisqartirila boshlandi. 1998-yilda bir qator jinoyatlar uchun o‘lim jazosi bekor qilindi. 2001-yilda esa uning qo‘llanish doirasi yana qisqartirildi. 2003-yildagi qonunchilik o‘zgarishlari natijasida o‘lim jazosi faqat ikki turdagi jinoyat, ya’ni og‘irlashtiruvchi holatlarda qasddan odam o‘ldirish va terrorizm uchun saqlanib qoldi.

O‘zbekiston Respublikasida o‘lim jazosini bekor qilish to‘g‘risidagi tarixiy qaror 2005-yil 1-avgustda qabul qilingan Prezident farmoni bilan belgilandi [5]. Mazkur hujjatga muvofiq, 2008-yil 1-yanvardan boshlab o‘lim jazosi jinoiy jazo turi sifatida butunlay bekor qilindi [5]. Uning o‘rniga umrbod ozodlikdan mahrum qilish va uzoq muddatli ozodlikdan mahrum qilish jazolari joriy etildi.

Shuningdek, 2007-yil 11-iyulda o‘lim jazosining bekor qilinishi munosabati bilan ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risidagi qonun qabul qilindi [6]. Bu esa mazkur islohotning nafaqat siyosiy qaror, balki jinoyat va jinoyat-protsessual qonunchiligidagi tizimli o‘zgarishlar orqali amalga oshirilganini ko‘rsatadi.

O‘zbekistonning xalqaro huquqiy majburiyatlari ham ushbu jarayonning muhim tarkibiy qismidir. 2008-yil 23-dekabrda mamlakat BMTning Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risidagi xalqaro paktining o‘lim jazosini bekor qilishga qaratilgan Ikkinchi fakultativ protokoliga qo‘shildi [3]. Bu bilan o‘lim jazosini bekor qilish bo‘yicha xalqaro majburiyatlar ham mustahkamlandi.

LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

Mazkur islohotlarning keyingi bosqichi O‘zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasida o‘z ifodasini topdi. 2023-yil 30-aprelda referendum orqali qabul qilingan yangi tahrirdagi Konstitutsiyaning 25-moddasida yashash huquqi har bir insonning ajralmas huquqi ekanligi belgilandi hamda O‘zbekiston Respublikasida o‘lim jazosi taqiqlanishi konstitutsiyaviy norma sifatida mustahkamlandi [7].

Qiyosiy jihatdan qaralganda, O‘zbekiston tajribasi o‘lim jazosini bekor qilishning huquqiy-siyosiy qaror, bosqichma-bosqich qonunchilik islohoti, xalqaro majburiyatlar va konstitutsiyaviy kafolatlar uyg‘unligiga asoslangan modelini namoyon etadi.

XULOSA. Yuqorida amalga oshirilgan tarixiy-huquqiy tahlil shuni ko‘rsatadiki, o‘lim jazosini bekor qilish jarayoni insoniyatning huquqiy tafakkuri, ma’rifatparvarlik qarashlari va inson huquqlarini himoya qilish mexanizmlarining rivojlanishi bilan uzviy bog‘liqdir. XVIII asrda Chezare Bekkariya tomonidan ilgari surilgan g‘oyalar keyinchalik milliy qonunchilik islohotlariga, Viktor Gyugo kabi adiblarning insonparvarlik ruhidagi asarlari esa jamiyatda o‘lim jazosiga nisbatan tanqidiy munosabat shakllanishiga xizmat qildi.

Xalqaro huquqiy hujjatlarning qabul qilinishi ushbu jarayonni yangi bosqichga olib chiqdi. Xususan, Inson huquqlari umumjahon deklaratsiyasi, Fuqarolik va siyosiy huquqlar to‘g‘risidagi xalqaro pakt hamda uning Ikkinchi fakultativ protokoli yashash huquqini xalqaro miqyosda himoya qilishning muhim huquqiy asoslarini yaratdi.

Qiyosiy tahlil natijalari shuni ko‘rsatadiki, o‘lim jazosini bekor qilish davlatlarning huquqiy tizimida turli shakllarda amalga oshirilgan bo‘lsa-da, ushbu jarayonning asosiy yo‘nalishi inson hayoti va qadr-qimmatini huquqiy himoya qilishni kuchaytirishdan iborat bo‘lgan.

LAW, POLICY AND SOCIETY ПРАВО, ПОЛИТИКА И ОБЩЕСТВО - HUQUQ, SIYOSAT VA JAMIYAT
ILMIY-TAHLILIY JURNAL
Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

O‘zbekiston tajribasi ham ushbu tarixiy jarayonning muhim tarkibiy qismi hisoblanadi. 2005-yilda qabul qilingan Prezident farmoni asosida 2008-yil 1-yanvardan o‘lim jazosining bekor qilinishi, keyinchalik xalqaro huquqiy majburiyatlarning qabul qilinishi va 2023-yilgi Konstitutsiyada mazkur taqiqning mustahkamlanishi mamlakatda yashash huquqining konstitutsiyaviy kafolatlarini kuchaytirdi.

Shu bilan birga, o‘lim jazosining bekor qilinishi jinoyatchilikning oldini olish, sud mustaqilligini ta’minlash, odil sudlovni takomillashtirish va jabrlanuvchilarning huquqlarini himoya qilish masalalarini yanada dolzarb qiladi.

Umuman olganda, o‘lim jazosini bekor qilish masalasi faqat jinoyat-huquqiy islohot emas, balki insoniyatning adolat, insonparvarlik va huquqiy davlat tamoyillariga munosabatini ifodalovchi murakkab tarixiy jarayondir. Viktor Gyugo ijodida ilgari surilgan inson hayoti va qadr-qimmatini ulug‘lash g‘oyalari ham bugungi kunda ushbu masalaning ma’naviy-axloqiy ahamiyatini anglashga yordam beradi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. United Nations. Universal Declaration of Human Rights. General Assembly resolution 217 A (III). Paris, 1948.

2. United Nations. International Covenant on Civil and Political Rights. General Assembly resolution 2200 A (XXI). New York, 1966.

3. United Nations. Second Optional Protocol to the International Covenant on Civil and Political Rights, aiming at the abolition of the death penalty. General Assembly resolution 44/128. New York, 1989.

Issue - 11(2026) / ISSN 3030-3052 Available at www.uznauka.uz

4. Amnesty International. Death Sentences and Executions 2025. London: Amnesty International, 2026. ACT 50/0778/2026. URL: https://www.amnesty.org/en/documents/act50/0778/2026/en/

5. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2005-yil 1-avgustdagi PF-3641-son “O‘zbekiston Respublikasida o‘lim jazosini bekor qilish to‘g‘risida”gi Farmoni. URL: https://lex.uz/docs/-1264447

6. O‘zbekiston Respublikasining 2007-yil 11-iyuldagi O‘RQ-99-son “O‘lim jazosi bekor qilinishi munosabati bilan O‘zbekiston Respublikasining ayrim qonun hujjatlariga o‘zgartish va qo‘shimchalar kiritish to‘g‘risida”gi Qonuni. URL: https://lex.uz/docs/-1317847

7. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi, 25-modda. URL: https://lex.uz/docs/-6445145